

आशा नरवार्थ

1.106

ASHA ARCHIVES

श्री. व.

१

श्रीगणेशायनमः॥ अद्येसादिप्रयोगंकृत्वा॥ अथातो नित्यस्नानन्नघादोमृदोमयकु
शतिलसुमनसआहृत्योदकांतंगत्वाशुचौदेशेस्थाप्यप्रक्षाल्यपाणिपादंकुशोप
मेहोबद्धशिखीयज्ञोपवीत्याचम्योरु॥ ६ ॥ हीनितोयमामंन्य॥ उरु॥ ६ ॥ हिराजावरुणश्च
कारसूर्यायुपन्यामन्वेतवा॥ अपदेपादाप्रतिधातवेकरुतायवक्ताहृदयावि
धश्चिन्ता॥ नमोवरुणायाभिष्टितोवरुणस्पृशः॥ आवर्तयेद्येतेशतमिति॥ मेने
शतवरुणायसहस्रंमहियाः॥ पाशाविततामहांतः॥ तेभिर्नोअद्यसवितोतवि

॥१॥

पुनर्मितिम् आचोद यजुः

सुर्विश्वेमुञ्चन्नुमरुतःस्वर्काः॥ सुमित्रियानइत्यपोजलिनादायः॥ सुमित्रियानु
आपुओषधयःसन्तु॥ दुर्मित्रियाइतिद्वेष्यप्रतिनिषिचेत्॥ दुर्मित्रियास्तस्मैसंतु
योस्मान्दृष्टिषन्त्रवयन्दिष्मः॥ ३ ॥ कटिंबस्पर्शजंघेचरणौकरौमदानिस्त्रिःप्र
क्षाल्याचम्यनमस्योदकमालभेदङ्गानिमदेदंविस्मुरिति॥ इदंविस्मुरिर्विचक्र
मेन्नेधानिदधेयुदम्॥ समूढमस्यपा० सुरे॥ ४ ॥ अश्वक्रांतेरथक्रांतेविष्कक्रां
तेवसन्धरे॥ मतिकेहरमेपापंयन्मयापूर्वसञ्चितम्॥ उद्धृतासिवराहेणकस्मेन

॥श्रा. व.॥

॥२॥

शतबाहुना मया त्वेन पापेन सर्वपापैः प्रमुच्यते। सूर्यस्याभिमुखो निमज्जे दापो
अस्मानिति स्मात्वा। आयो अस्मात्मातरः शुन्ययन्तु घृतेन नो घृतप्यः पुनन्तु
॥ विश्व ६। हिरि प्रम्वहन्ति देवी॥ उदिदाभ्यः इत्युन्मज्य॥ उदिदाभ्यः शुचिरा
पूतमि॥ दीक्षुतपसो स्तनूरसितात्वाशिवा ॐ शुगमाम्यरिदधे भद्रं वर्णमु
ष्यन्॥ ५॥ निमज्योन्मज्या चम्यगोमयेन विलिंयेन्मानस्तोक इति॥ यन्मे रोग
श्च शोकश्च तन्मे दहति गोमयः॥ गोमयेन तु यः स्नायात्पूतः संवत्सरं भवेत्॥

॥२॥

अग्रमग्रं चरन्तीनामोषधीनां रसं वने॥ तासामृषभपत्नीनां पवित्रं कायशोधनम्॥
मानस्तोके तनयमान आयुषि मानो गोषु मानो अश्वेषु रीरिषः॥ मानो वीरान्तु
द्रुमामिनो वधीर्हविष्मन्तः सदमित्वा हवामहे॥ दत्ततोभिषिञ्चेदिमं मे वरुणे
ति च तस्मिन्॥ इमं मे वरुणश्चुधी हवमद्या च मद्राय॥ त्वामवस्युराचके॥ १॥ तत्त्वा
यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्विः॥ अहेडमानो वरुणे हवो
दुरुश ६॥ समान आयुः प्रमोषीः॥ २॥ त्वनो अग्नव वरुणस्य विद्वा न्देवस्य हेडो॥

॥श्रा.व॥

॥३॥

अवयासिसीष्ठाः॥यजिष्ठोवद्वितमः शोशुचानोविश्वा द्वेषा ॐ सिप्रमुमुगध्युस्मत्॥
सत्त्वन्तोऽअग्नेवमोभवोतीनेदिष्टोअस्याऽउषसोव्युष्टौ॥अवयत्कानोवरुण ६० र
रणोवहीहिमंडीक ६ सहवोनयधि॥१०॥मापउदुतमंमुञ्चत्ववभृथेत्यन्तेचेतत्॥
मापोमौषधीर्हि ६ सीद्माम्मोधाम्मोराजंस्ततोवरुणनोमुञ्च॥यदाहुगय्या
इतिवरुणेतिशायामहेततोवरुणनोमुञ्च॥११॥उदुतमंवरुणपाशमुस्मद
वाधुमंविमंक्षुम ॐ श्रथाय॥अथावयमादित्यब्रुतेतवानांगसोअदितयेस्याम॥

॥३॥

॥१२॥मुञ्चतुमाशयत्थादथोवरुणयादुत॥अथोयमस्यपद्द्वीनात्सर्वस्मादेव
किल्बिषात्॥१३॥अवभथनिचुम्पुणानिचेरुरसिनिचुम्पुणः॥अवदेवैर्देवकृतमे
नोयासिषुमवुमर्त्यैर्मर्त्यकृतम्पुंरावोदेवरिषस्याहि॥१४॥निमज्ज्योन्मज्याच
म्यदर्भैः पावयेदापोहिष्टेतिनिसभिः॥आपोहिष्टामयोभुवस्मानंऊर्जेदधातन
माहेरणायचक्षुसे॥योवःशिवतमोरसस्तस्यभाजयतेहनः॥पुत्रातीरिवमातर
॥१५॥तस्माअरुद्रमामवोयस्यक्षुयायजिन्वथ॥आपोजुनयथाचननः॥१६॥

मलेत्रु

॥ श्रा. व. ॥

॥ ४ ॥

दमापोहविष्मती देवी राप इति द्वाभ्यामपो देवा द्रुपदादिव शन्नो देवी रपा ॐ रसम
पो देवी ॥ इदमापुः प्रवहतावद्वृत्तं यत् ॥ यज्वाभिदुद्रोहान्तं तं यज्जोये ॥ अभीरु
णम् ॥ आपोमातस्मादेन सः पवमानश्च मुञ्चतु ॥ १९ ॥ हुविष्मती रिमा आपोहवि
ष्मा ॥ आविवासति ॥ हविष्मान् देवो अदुरो हविष्मा ॥ अस्तु सूर्यः ॥ १९ ॥ देवी रापो ॥
अपानपाद्यो वः कुर्मि हविष्यः इन्द्रियावान्मदिन्तमः ॥ तन्देवे ब्रौ देवन्नादतशु
क्रुपे ब्रौ येषां भागस्थस्वाहा ॥ २० ॥ काषिरसिसमुद्रस्य त्वाक्षित्याः उन्नयामि ॥ स
इत्यसमापत्तस्य योको दे० उद्योगां मनुष्यपदः

॥ ४ ॥

मापोऽअद्विरगमतसमोषधीभिरोषधीः ॥ २१ ॥ अपो देवा मधुमती रग ब्रान्नूज्जस्व
ती राजसुश्चितानाः ॥ याभिर्मित्रावस्तृणावज्यपि ज्वन्त्याभिरिन्द्रमनयन्त्य
रातीः ॥ २२ ॥ द्रुपदा देवमुमुचानः खिलः स्नातो मलादिव प्रपूतम्य विन्नेण वाज्य
मापः शुन्धन्तु मे न सः ॥ २३ ॥ शन्नो देवी रभिष्टयः आपो भवन्तु पीतये ॥ शंखारुभि
स्त्रवंतु नः ॥ २४ ॥ अपा ॐ रसमुद्रयसु ॥ सूर्ये सन्तः समाहितम् ॥ अपा ॐ रसस्यो
रसस्तं चो गह्वाभ्युत्तममुपयाममुपयाम गृहीतो सीन्द्राय त्वाजुष्टुह्वाभ्येष

॥ श्री-व ॥ तेपोनिरिन्द्रायत्वा जुष्टमम् ॥ २४ ॥ ^{मि ५६ प अ० आग्निदे० म कुशाशिते बहती ६} अपो देवी रूपसज्जमधुमती रयक्ष्मनाय प्रजाव्यः
 ॥ ५ ॥ ॥ तासां मास्थाना दुज्जिहता मोषधयः स्रपिप्पला ॥ २५ ॥ पुनन्तु मेति नवभिः ॥ पु
^{जायति अ० पि तसेदे० अ ग य १६०} नन्तु मा पितरः सोम्या सः पुनन्तु मा पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः पवि
^{वे श्वाना अ० मिति दे० अ न स १६०} त्रेण राता युषा पुनन्तु मा पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः पवित्रेण राता युषा
^{प्रजायति अ० वल १६० अ न स १६०} विश्वमायुर्ध्वैश्च ॥ २६ ॥ अग्न आयुः ॥ २७ ॥ षिषवस आसुवो ज्ञमिषञ्चनः आरेवा
 धस्व दुक्षुनाम् ॥ २८ ॥ पुनन्तु मा देवजनाः पुनन्तु मनसा धियः पुनन्तु विश्वाभू

५१

^{यतिवे० अग्निदे० गा यति० ६०} तानि जातवेदः पुनीहि मा पवित्रेण पुनीहि मा शुक्लेण देवदीद्यत् ॥ अग्ने क्रत्वा
^{मि ५६ प अ० आग्निदे० म कुशाशिते बहती ६} क्रानूँरनु ॥ ३० ॥ यते पवित्रमर्चिष्यग्ने विततमन्तरा ब्रह्म तेन पुनातु मा ॥ ३१ ॥
^{प्रजायति अ० वल १६० अ न स १६०} पवमानः सा अद्यतः पवित्रेण द्विचर्षणिः ॥ यः पोता स पुनातु मा ॥ ३२ ॥ उभाज्या
^{वितादे० गा यति० ६०} देवसवितः पवित्रेण सुवेन च मा म्युनीहि विश्वतः ॥ ३३ ॥ वैश्वदेवी पुनती देव्या
^{देवादे० पि १६० अ न स १६०} गा धस्मा मिमा बहुस्तन्वा द्वीतष्टष्टाः ॥ तयामदन्तः सधुमा देषु वृय ॥ ३४ ॥ स्यामप
 तयो रमीणाम् ॥ ३४ ॥ ये समानाः समनसः पितरो यमराज्ये तेषां लोकः सुधान

॥श्रा.व॥

॥६॥

मौषलोदेवेषु कल्प्यताम् ॥३४॥ वित्पतिर्मैत्योङ्गोरेण व्याहृतिभिर्गीयत्र्याचादावंते च
ॐ भूः तत्सवितुर्वरेण्यम् वित्पतिर्मायुना त्वच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्य्यस्य र
श्मिभिः ॥ तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य यत्कामः पुनेतत्त्वके यम् ॥ ॐ भुवः
भर्गो देवस्य धीमहि ॥ वाक्पतिर्मायुना त्वच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्य्यस्य रश्मि
भिः ॥ तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य यत्कामः पुनेतत्त्वके यम् ॥ ॐ स्वः धियो
यो नः प्रचोदयात् ॥ देवो मा सविता पुना त्वच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्य्यस्य रश्मि

॥६॥

भिः ॥ तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य यत्कामः पुनेतत्त्वके यम् ॐ भूर्भुवः स्वः त
त्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीमहि ॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ वित्पतिर्मायु
ना त्वच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्य्यस्य रश्मि
भिः ॥ तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य यत्कामः पुनेतत्त्वके यम् ॐ भूः पुनातुः ॐ
भुवः पुनातुः ॐ स्वः पुनातुः ॐ महः पुनातुः ॐ महः पुनातुः ॐ जनः पुनातुः ॐ तपः पुना
तुः ॐ तपः पुनातुः ॐ सत्यं पुनातुः ॐ भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीम

चम २

॥ आ. व. ॥ हि॥ धियो यो नः प्रचोदयात् सर्वपुनात् ॥ इममेदस्य शै॥ विलोवी स्मरणम् ॥ उन्तीर्य धौ
 (७) ते वाससी परिधाय मृदो रुक्करो प्रक्षाल्योत्रि राय म्या सून्युष्या राय म्मि श्रा एयुध्वं
 प्रक्षित्वा देवाहुः सूर्य मुदीक्षन्तु द्यमुदुलं चित्रं तच्चक्षुरिति ॥ उदुयन्त मस स्यारि
 स्वः पश्यन्तु उत्तरम् ॥ देवदेव त्रा सूर्य मगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥ उदुत्य ज्ञाते वेद स
 देव बहन्ति केतवः दुरो विश्वाय सूर्यम् ॥ चित्रं देवानां मुदगादनी केज्वक्षुर्मित्रस्य
 वरुणस्याग्नेः ॥ आप्राद्या वा दधि वी अन्तरिक्षुः सूर्य आत्मा जगतस्तु स्थुषंश्च

दध्याप्राथम्यं च सूर्यो देः प्राप्ति विष्णुपदः
 तच्चक्षुर्देवहितम् पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् ॥ पश्येम शरदः शतज्जीवेम शरदः शत ८ शृणुया
 म शरदः शतम् प्रब्रवाम शरदः शतम् मदीनाः स्याम शरदः शतम् भूयश्च शरदः शतात्
 गायन्त्या च यथा शक्तिः ॥ विभ्राडित्यनुवाकः ॥ विभ्राडुहल्यिव तसो म्यं म्मद्वायुर्दधेद्यु
 ज्ञपताव विदुतम् ॥ वातजुतो योऽभिरक्षति त्वन्नाप्स्रजाः पुषो षपुरुधा चिराजति
 उदुत्य ज्ञात वेद सन्देव बहन्ति केतवः दुरो विश्वाय सूर्यम् ॥ येनापावकचक्षुसा भु
 रणयन्तु जनाः अनु ॥ त्वं वरुण पश्यसि ॥ देव्या बद्धुर्वागतु ८ रथेन सूर्य त्वचा ॥ मद्वा

॥श्रा. व॥

॥८॥

^{काश्यावत्सादृशी. सोमोदे. विष्णु ५.}
पुनरु ६ समं ज्ञाथे ^{तम्प्रुत्क्रथाप्यं} वेनश्चित्रन्देवानां म॥ तम्प्रुत्क्रथापूर्वथाविश्वथेमथा
^{ज्येष्ठतातिम्बर्हिषद. ०३} स्वर्विदम॥ प्रतीचीनं वृजनन्दो हसे धुनिमा शुज्जपन्तु मनु
यास्तु बर्हसे ^{वेतज. सोमोदे. विष्णु ५.} अयं वेनश्चादयुत्तश्चिगर्जा ज्योतिर्जरायूरजसो विमाने ^{इममुपा.}
०३ सङ्गमे सूर्यस्य शिशुन विप्रामुतिभीरिहन्ति ^{कलादि. रसज. सूर्योदे. विष्णु ५.} चित्रन्देवानां मुदगादनी कंचकु
र्मित्रस्य चरुणा स्यागने ^{आप्राद्यावा} यथिवी ^{अनुरिह} ६ सूर्य आत्मा जगत
स्तस्थुषश्च ^{अगस्त्यज. सूर्योदे. विष्णु ५.} आनृडाभिर्विदथेस्तुतिविश्वानेरः सविता देव एतु ^{अपिय}

॥८॥

^{भुतकक्षसुतकक्षादृशी. सूर्यो ५० शाबरी}
थापुवानो मत्संथानो विश्वज्जगदभिपित्वेमनीया ^{षट्क. रावज. ०३. सूर्योदे. गमोविद.} षट्कचवृत्रहन्नुदगा अ
भिसूर्य ^{कलादि. रसज. सूर्योदे. विष्णु ५.} सर्वन्तदिन्द्रते वरो ^{प्रस्क. रावज. ०३. सूर्योदे. गमोविद.} तरुणि विश्वदर्शता ज्योतिष्कदसिसूर्य विश्वमा
भासिरोचनम् ^{कलादि. रसज. सूर्योदे. विष्णु ५.} तत्सूर्यस्य देवत्वं नन्महि त्वम् ^{षट्क. रावज. ०३. सूर्योदे. गमोविद.} द्याकर्तोर्वितत ६ सज्जभार
॥ षुदेदयुक्ता हरितः ^{अगस्त्यज. सूर्योदे. विष्णु ५.} सुधस्यादा द्रात्री वासस्तनुते सिमस्मै ^{तन्मित्रस्य} चरुणा
स्याभिचक्षुः सूर्यो रूपदुःपुते द्यौरूपस्ये ^{अनन्तमुन्य} दुरादस्य पाजः ^{कुस्र}
मुन्यदुरितः ^{ज. सदाजि. ३. स.} सम्भरन्ति ^{योद. वि. ५. १३} वस्मदाः असिसूर्यवडादित्यमु. हाः असि ^{मुहस्ते} सु

(श्री. व.) तोमहिमायनस्यतेद्वादेवमुहाः असि^{हृत्त} बद्धुष्यश्चवेसामुहाः असिसत्रादेवमुहारंअ
 (१) सिमुद्रादेवानामसूर्यः पुरोहितोच्चिभुज्ज्योतिरदोऽग्रम् श्रायन्तः इव सूर्यवि
 श्वेदिन्द्रस्यभक्तः॥ वसूनिजातेजनमानओजसाप्रतिभागलदीधिम^{कृत} अद्या
 देवाः उदितासूर्यस्यनिरः हंसः पिष्टतानिरवद्यात॥ तन्नौ मित्रावरुणो मामा
 हन्तामदितिः सिन्धुः दधिर्वीरुतंद्यौ॥ आकु^{हिरण्यस्रजं विष्णोर्गङ्गा सा रथी। सुयोद} स्वनरजसावर्तमानानिवेशयन्ना
 मनुस्मर्त्यज्ज्व॥ हिरण्ययेनसवितारथेनादेवायातिभुवनानिपश्यन्॥ पुरुष

सूक्तत्रिवसंकल्पमंडलब्राह्मणैरित्युपस्थापप्रदक्षिणीकृत्यनमस्कृत्योपविशोदुर्भे
 शुदर्भपारिणः स्वाध्यायंचयथाशक्त्यादावारयवेदम्॥सहस्रशीर्षोपुरुषः सह
 स्राष्टः सहस्रपात्॥सभूमिर्दुःसर्वतस्यत्वात्यतिदृष्टादुलम्॥१॥पुरुषएवेदः सर्वेषां
 तेषांचेभाष्यम्॥उतामेतुत्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति॥२॥एतावानस्यमहिमातो
 ज्ज्यामौश्रुपुरुषः पादोस्यविश्रवाभूतानिन्त्रिपादस्यामृतंन्दिबि॥३॥त्रिपादूर्ध्वं
 उदैत्युरुषः पादोस्येहाभंवत्युनः ततोविष्णुर्दुःकामत्साशनानशुनेअभि॥४॥

॥ श्रा ॥

॥ १० ॥

नैतो विराट् जायत विराजो अधिपुरुषः ॥ स जातो अत्यरिच्यत पुश्चाद्भूमि मथौ पुरः ॥ ५ ॥ त
स्माद्युजात्सर्वदुतः संभृतम्यषदाज्यम् पुरं सौंश्चै के वायु व्यानारु स्याग्नाम्या
श्चये ॥ ६ ॥ तस्माद्युजात्सर्वदुतः सः सामानि जज्ञिरे ॥ चन्द्रो ॐ सिजज्ञिरे तस्माद्युजु
स्तस्मादजायत ॥ ७ ॥ तस्मादश्वो अजायंतु ये केचौ भुयादतः गावो ह जज्ञिरे तस्मात्त
स्माज्जाता अजावयः ॥ ८ ॥ तं बुधम्बुर्हिषिष्योऽक्षुर्मुषश्चातमग्नतः ॥ ते न देवा
अयजन्त साध्या ऋषयश्चये ॥ ९ ॥ यत्पुरुषं दधुः कति धाव्ये कल्पयन् ॥ मुख

॥ १० ॥

द्विमस्यासीत्किम्बाहकिं मूरुयादा उच्येते ॥ १० ॥ ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद्वाह राजान्य
कुतः ॥ ११ ॥ रुतदेस्य षट्श्रयः पुण्या ॐ शुद्धो अजायत ॥ १२ ॥ चन्द्रमा मनसा जातश्च
क्षोः सूर्यो अजायत ॥ १३ ॥ आत्रा द्युपुश्चाप्राणश्चुर्मुखा दुग्निर्जायत ॥ १४ ॥ नाभ्या
आसीदन्तरिक्ष ६ शीर्ष्वाधोः समवर्तत ॥ १५ ॥ पृथ्वा भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाः ॥ अ
कल्पयन् ॥ १६ ॥ यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमनन्वत ॥ संतो स्यासीदाज्यं द्भूमि
रुच्यः शरद्विः ॥ १७ ॥ सुप्ता स्या सन्परिधयस्त्रिः सुप्तसमिधः ॥ कृतो देवा यद्यज्ञ

(श्रा.व.) नन्वाना अवदुन्यु पुरुषम्युशुम् ॥ १५ ॥ यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्म्मणि प्र
 (११) शुमान्यासन ॥ तेनो होके म्महिमानं स च नु यत्र पूर्वसाद्याः सन्ति देवाः ॥ १६ ॥ अन्धः
 सम्भृतः पृथिव्यै रसाच्च विश्वकर्मणः समवर्तेनाग्रे ॥ तस्या त्वष्टा विदधे द्रुपमेति
 तन्मर्त्यस्य देवत्वमा जानुमगेज्ज ॥ १७ ॥ वेदाहमेतम्युरुषम् महान्तमादित्यवर्णन्त
 मसः परस्तात् ॥ तमेव विदित्वा तिमृत्युमेति नान्यः पन्था विद्यते येनाय ॥ १८ ॥ प्रजा
 पतिश्चरति गर्भे अन्तरजायमानो बहुधा द्विजायते ॥ तस्यैवानिम्यरिपत्रयन्ति

(११)

धीरास्त्रस्मिन्ह तस्थुर्बुवनानि विश्वा ॥ १९ ॥ षो देवे ब्रह्मा जातपतियो देवानां म्युरोहि
 तः ॥ पूर्वो षो देवे ब्रह्मा जातो नमोरुचाय ब्राह्मणे ॥ २० ॥ रुचम्ब्राह्मज्जनयन्तो देवा अ
 ग्रे तदे ब्रुवन् ॥ यस्त्वैव ब्रह्मणो विद्यान्तस्य देवा अ सन्वरो ॥ २१ ॥ श्रीश्च तेलक्ष्मोश्च
 पत्न्यावहो एत्रेण शर्वनक्षत्राणि रूपमश्विनौ व्याजन्त ॥ इह निषाणमुम्मादषाण
 सर्वलोकमदषाण ॥ २२ ॥ यज्जागनतो दूरमुदेति देवन्त दुःसुप्तस्य तथैवेति ॥ दूरं द्रुम
 ज्योतिषा ज्योतिरेकन्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ १ ॥ येन कर्म्मस्य पसो मनी

॥ आ. व. ॥

१२२

पिणोयज्ञेकुसवन्निचिदथैषुधीराः षट्पूर्वैष्यस्कृमन्तः प्रजानान्तन्मेमनः शिवसं
कल्प्यमस्तु ॥ २ ॥ यत्प्रज्ञानमुत्तवेतोध्यतिश्चयज्ज्यातिरुत्तरुमन्तम्प्रजास्तु ॥ यस्मान्न
क्रान्तेकिञ्चनकर्मक्रियतेतन्मेमनः शिवसं कल्प्यमस्तु ॥ ३ ॥ येनेदम्भूतम्भुवनम्भवि
ष्यत्यरिगृहीतममृतेन सर्वम् ॥ येनयज्ञस्तुत्यायतेसुप्यहोतातन्मेमनः शिवसं कल्
प्यमस्तु ॥ ४ ॥ यस्मिन्नुचः सामयज्ञं ० विधस्मिन्प्रतिष्ठितारथनाभाविवाराः
यस्मिन्श्चिन्तं सर्वमोतम्प्रजानान्तन्मेमनः शिवसं कल्प्यमस्तु ॥ ५ ॥ सुषारथिरथिति

१२२

X X

वयन्मनुष्यान्नेनीयतेभीशुभिर्वाजिनैर्वारुत्यतिष्ठेदजिरज्जिबिषुनन्मेमनः शिवसं कल्प्यमस्तु
॥ ६ ॥ अथराडलव्राह्मणं ॥ मराडलव्राह्मणस्याविवस्वातुविर्वायुर्द ० सूर्याय ० ॥ अदत्तमराडलं तपति
तन्महकथनाच्चुचः सुकचालोकोथयदेतदाचिदीप्येतन्मराडलं तपति सामातिससांम्रालो
कोथयऽस्यऽस्यस्मिन्मराडलेयुषः सागजस्तानियुज ० पिसयुज्यांलोकः ॥ १ ॥ सेषानुयेकविष्णु
तपति ॥ तदेतदप्यविद्वा ० स आहस्त्रयीवाऽस्यविद्येतपतिर्तिष्ठान्द्येवतस्यइयन्तीवदति ॥ २ ॥
प्रसवमृत्युः सऽस्यस्यवमृत्युयस्यऽस्यतस्मिन्मराडलेपुरुषार्थतदमृतंयदेतदाचिदीप्येतन्मराडलं
दृश्यतेमृतंयन्तः ॥ ३ ॥ तदेवमोकोभवतातदेवमोकोभवत्यन्तरंमृत्युमृतमित्यवर ० ह्येतन्म
त्पोरमृतंमृत्यावमृतमहाहितातन्तस्मिन्पुरुषस्यतन्मराडलेप्रतिष्ठिततपतिमृत्युविवस्व
नवस्तऽस्यसोऽस्यदत्तोविस्वातेप्रहाराविद्विषततभेषवसेनसर्वतोद्येतपरिचिताम

स ५

वा १

मृत्युर्नमिषतेमृतं ह्यनन्तम् ॥ ४ ॥

॥ आबः ॥

॥ १३ ॥

नेरात्माविवस्यतीत्येतास्मिन्मरात्सु सतस्यपुरुषस्यान्तेतेदेवशोकोभवति ॥ तयोवास्तयोस्तयोरेत
स्यचाचिषः सतस्यच पुषस्येत मरात्सुप्रतिष्ठातस्मान्महदुक्चम्परेमेतशः ॥ १३ ॥ सिनेदेताप्रतिष्ठादित
दाऽऽत्येताऽहसप्रतिष्ठादितेयोमहदुक्चपयसेमेशः ॥ सीततस्मादुक्चशसंभूयिष्ठं ॥ परिचक्षतेप्रति
ष्टाचिन्नाहिभवतीत्यधिदेवतम् ॥ ५ ॥ अथाधियतं ॥ येदेतन्मरात्सुलनपययः ॥ सरुकोथयेदेतयर्च
दीप्यतऽऽदन्तपुष्करपरांमपोह्यतायापः पुष्करपरांमथयस्यसतास्मिन्मरात्सुलेपुरुषोयमेव
सयोयः ॥ हिरण्ययः पुरुषस्तेदेतेदेवतत्रयः ॥ संस्कृतेहोपधत्तेतद्यज्ञेस्येवागुसः ॥ स्थामूर्द्धमु
क्रामातेतेदेतमेयतियस्यतपिततस्मादिति न्नादियेतपरिहनुममुद्रोषतदाभवतीत्युपवाधि ॥ रामः ॥
यज्ञः ॥ ६ ॥ अथाध्यातं ॥ येदेतन्मरात्सुलनपतियश्चेष्टरुक्मशदेत कुकुमदानथयेदेतदचि ॥ १३ ॥
दीप्यतेयश्चेतपुष्करपरांमिदेतहृदमक्षन्मथयस्यसतास्मिन्मरात्सुलेपुरुषोयश्चेष्टहिरण्य

षोयमेवसयोरेदक्षिणेक्षन्मुखः ॥

यः पुमः ॥ ७ ॥ सस्येष्टस्यलोकां पृशातामिषसर्वीगिरभिंसंभ्यद्यतेतस्येतन्मिथुनं योयः ॥ सव्येक्षान्यु
रुषोर्द्धमेदेतदात्मनोयन्मिथुनेयदीवेसहमिथुनेनाथसर्वीयकृतना कृतनतोयेतद्यतेदेभवतीद
दः ॥ हिमिथुनंयुजतनतस्मादेदेलोकां पृशातुपधीयेतेतस्मादुद्वाभ्यांद्वाभ्यांचित्तिप्रशायान्ते ॥ ८ ॥
सस्यऽस्वेन्द्रः ॥ सरुष्टस्येन्द्रोयोयदेक्षिणेक्षन्मुखोथेयामिन्द्राणिताभ्यांदेवास्तंविधत्तिमयव
न्नासिकं तस्माज्जायायाश्चन्तनाम्नीयाहृयवान्तस्माज्जायतेस्त्रीयवन्तमहसाजनयतिथस्या
युक्तेनाश्रान्ति ॥ ९ ॥ तेदेतदेवव्रतम् ॥ तेदेतदेवव्रतः ॥ राजन्यवन्धेवामनुष्वाणाभनतमोगापायान्ति
तस्मादुत्पुवीर्ष्यवांजायतेमृतवाकाव्यसांसादिप्रश्नेनंजनयति ॥ १० ॥ तोहृदयस्याकाशं
प्रत्येवति ॥ तोहृदयस्याकाशं प्रत्येवत्यमिथुनं ॥ भवतस्तोयदामिथुनस्यानंज चतोथेहेतत्पुरु

आ व०

षः स्वपितितयथो हे वेदं मानुषं मिथुनस्थानं गत्वा साविदुःखं भवत्येव ७ हे वेदं संविदुःखं भवति ८
देव ७ हेतुनिमिथुनं परमोद्यम आनन्दः ॥ ११ ॥ तस्मादवधित्वप्यात तस्मादवधित्वप्यात्वा क्य ७ हेतुस्व
॥ १४ ॥ तस्मादवधित्वप्यात तस्मादवधित्वप्यात्वा क्य ७ हेतुस्व
हि न सानेति तस्मादहेतुसमुपः श्वेषाणामिव मुखं भवत्येव ७ हेतुस्व
स ५ ६ ७ संभवात्तयदिदं किञ्च ॥ १२ ॥ स ५ ६ ७ संभवात्तयदिदं किञ्च ॥ १२ ॥
नराऽलेपुरुषोऽयम्यायुर्दक्षिणे क्षन्तुषु सप्तमहदयपादवतिहेतोर्तो हेतुः किञ्चात्क्रामतिसय
दोक्रामतिसय हेतुपुरुषोऽयम्यायुर्दक्षिणे क्षन्तुषु सप्तमहदयपादवतिहेतोर्तो हेतुः किञ्चात्क्रामतिसय
हीमाः सर्वाः प्रजाः प्रणयन्ति तस्येते प्राणाः स्वास्यदास्वपित्यथेन भेत्तु प्राणाः स्वास्यपिप्यन्ति
तस्मात्प्राप्य यः स्वाप्यथो हे वेत ७ स्वप्न इत्याचक्षते परोक्षं परोक्षं कामाहि देवाः ॥ १४ ॥ स्वप्नतेः सुप्तः ॥

॥ राम ॥
॥ १४ ॥

ना १

संयुतेः सुप्ता न कस्य च ते वेद न मनसा सङ्कल्पयति न वाचान्मस्वरसंविजोति न प्राणो न गन्धो न जगन्नाति
न चक्षुषो न श्रोत्रेण शरीरेण न ७ हेतुतद्वितीता भवन्ति स एव एकः स न्यजा सुबहुधा व्यापि
ष्ट तस्मादेका सती लोकेशा सर्वमाग्निमनुविभक्त्ययथेदेक एव तस्मादेका ॥ १५ ॥ तदहः तदहरे
को मृत्युर्वहवा ३ इत्येक एव बहुवच्चा तह वृथाद्यदहमावमुचेत्तत्रैकोऽयमाह प्रजा सुबहुधा व्या
पिष्ट तनो बहुधा ॥ १६ ॥ तदहः तदहरे नितिके मृत्युर्दूरा ३ इत्यन्तिके चंदूरे चेति ह वृथाद्यदह
यमिहा ध्यात्माने नान्तिके ययदसावमुचेत्ततोदरे ॥ १७ ॥ तदेव ध्याको भवति तदेव ध्याभाव को ६
नन्ने भात्यश्रितारसा ता ७ संक्षरे मृत इति यदेतन्मराऽलेपितयति तदन्नमयं स्वप्न सतास्मिन्नराऽय ३
लेपुरुषः सोऽन्ता स सतास्मिन्नन्ने पश्रितो भाति प्राधेदेवत ॥ १८ ॥ यथा ध्यातां अथा ध्यातुं
मिदमेव शरीरमन्नाम यथो यं दक्षिणे क्षन्तुषु सप्तमहदयपादवतिहेतोर्तो हेतुः किञ्चात्क्रामतिसय ॥ १९ ॥

आशा मरुकाथि

1.106

ASHA ARCHIVES